

ПОЛІТИЧНІ НАУКИ

УДК 327

Бугар А. А.,
аспірантка, Національний інститут
стратегічних досліджень (Україна, Київ),
alinabugar@gmail.com

**Нові технології в дипломатії: вплив інновацій
та комунікацій на ефективну міжнародну політику
і побудову іміджу країни**

Автор проводить аналіз змін сучасної дипломатії в умовах виникнення нових цифрових технологій та соціальних мереж. Вивчає як технології і діджиталізація впливають на міжнародні відносини та імідж держави. Зокрема, автор досліджує питання тренду цифрової дипломатії та її впливу на методи ведення зовнішньої політики і представлення держави в інформаційному полі.

Ключові слова: електронна дипломатія, цифрові та інформаційні технології, міжнародні відносини, імідж країни.

В сучасному світі з розвитком інновацій, нових технологій та активним використанням соціальних мереж змінюються особливості роботи і функціонування багатьох сфер життя суспільства. Не виключенням у цьому процесі є і дипломатія, яка набуває нових рис, форм та інструментарію. Інновації та діджиталізація впливають на розвиток класичної дипломатії, яка видозмінюється з часом, стаючи більш ефективною. Серед таких змін – виникнення електронної дипломатії відомої також як цифрова чи онлайн дипломатія – форми публічної дипломатії, в якій застосовуються нові комунікаційні та інформаційні методи задля ефективного ведення міжнародних відносин, досягнення політичних інтересів та забезпечення належного іміджу країни.

Метою статті є спроба дослідити зміни в сучасній дипломатії, що виникають завдяки розвитку нових технологій, а також вивчити вплив цих змін на репрезентацію країн та роботу дипломатичних представництв, урядів і представників держави. Автор аналізує, яким чином вказані актори інтегрують соціальні мережі у свою діяльність та які виклики при цьому виникають в їх щоденній професійній діяльності.

Використання цифрових методів для офіційної комунікації вже давно не є новим – від часу першого офіційного електронного листа, надісланого Біллом Клінтоном у 1994 році прем'єр-міністру Швеції Карлу Більдту, виник широкий інструментарій комунікацій. Сучасні дипломати і політики використовують щоденно соціальні мережі, рішення приймаються швидше, виникло поняття віртуальних посольств, з'являються нові тренди й інновації, які варто застосовувати в дипломатії. Фактично, відбувається активна модернізація дипломатії і інших сфер життя. Так, розвинені країни постійно знаходяться у пошуках інноваційних рішень для сфери оборони, кібербезпеки, медицини, рішень для впровадження «розумних міст» тощо, використовуючи

переваги великих масивів даних, розробки штучного інтелекту та ін.

У своїй статті для випуску журналу «Світ у 2018» від The Economist прем'єр-міністр Ізраїлю Біньямін Нетаньягу пише про те, що майбутнє належить інноваторам: «Серед висновків на новий рік і подальше майбутнє – інновації або смерть... Використовуйте інновації для створення нових союзів та зміцнення миру». Також він згадує фразу американського письменника Вілла Дюранта 1968 року: «Вплив географічних факторів зменшуватиметься з розвитком технологій...» [1, с. 68]. Дійсно, світ стає тіснішим, а отже і підходи до репрезентації країни і комунікації від її імені теж видозмінюються.

За визначенням Алека Росса, експерта в галузі цифрових технологій та електронної дипломатії, суть електронної дипломатії полягає по-перше, у визначенні інструментів, доступних зараз й таких, що були не доступні ще 10 років тому. По-друге, визначення того, що можливо змінити в дипломатії, щоб до історично звичних відносин уряду з урядом, виникли також відносини уряд-люди, люди-люди, трансформуючи дипломатію від класичного спілкування між собою людей «в костюмах і краватках», до залучення більшого кола людей до діалогу [2].

Браян Фунг визначає цифрову дипломатію як використання соціальних медіа для спілкування з іноземними народами [3]. Австралійський дослідник Фергус Хансон характеризує цифрову дипломатію як використання Інтернету і нових інформаційних та комунікаційних технологій задля досягнення дипломатичних цілей [4]. Також електронна дипломатія визначається як намагання досягти дипломатичних цілей через використання Інтернету, соціальних медіа та комунікаційних технологій в цілому. Ця концепція виникла внаслідок підйому соціальних мереж та підвищення рівня поінформованості про їх владу [5].

Цифрова дипломатія – це й інструмент, що допомагає формувати імідж країни. Відповідно, вдала й продумана стратегія, консолідовані дії дипломатичних представництв держави можуть значно допомагати у його створенні і у донесенні позицій країни щодо будь-якого міжнародного питання у максимально швидкий спосіб.

З цифровою дипломатією нерозривно пов'язане поняття твіттер-дипломатії (відоме англ. мовою як «twiplomacy»). Воно, власне, означає використання платформи Твіттер політиками та дипломатами для досягнення власних політичних інтересів та створення відповідного іміджу країни.

І хоча часто цифрову дипломатію пов'язують саме з соціальними мережами, проте є і інші аспекти, що її характеризують. Зміни відбуваються не лише в каналах

комунікацій урядів, дипломатичних представництв чи окремих представників держави, а також і в щоденній роботі посольств та консульств – вже звичними стали процедури онлайн подання на візи, з'явилося поняття віртуального посольства. Також, значно ширший спектр заходів цифрової дипломатії відбувається в тисячах дипломатичних переговорів, політичних ініціатив та в діях з врегулювання криз в усьому світі – адже все це залежить сьогодні від цифрових технологій. І хоча ці аспекти цифрової дипломатії можуть бути менш помітними, ніж публічна дипломатія, вони є не менш важливими [6].

Технологічні зміни та віртуалізація стають невід'ємною частиною у багатьох сферах діяльності. Як зазначив у своїй книзі дослідник Андреас Сандре, ми живемо в світі, де на Африканському континенті більше людей має доступ до мобільних телефонів, аніж до чистої питної води [7, с. 8]. Вплив, який мають соціальні мережі стає критичним, адже вони досягли практично у будь-якому куточку планети і для дуже великої аудиторії.

Якщо раніше урядам країн було легше контролювати повідомлення, що транслювалися в класичних медіа, то із виникненням соціальних медіа ситуація змінилася. Інформація передається надзвичайно швидко, до того ж, в міжнародних відносинах з'являються незалежні актори, які більше впливають на міжнародні події і їх розвиток, ніж це було раніше.

Завдяки виникненню нових соціальних платформ, традиційні актори в дипломатії вже не мають такої ж ексклюзивної і провідної ролі, як це було ще кілька десятиліть тому. Наразі між науковцями тривають дискусії про сучасні функції класичної дипломатії. Насправді, зазначені нові особливості не виключають необхідність дипломатії класичної, вони роблять її більш сучасною і надають ширший інструментарій для діяльності і досягнення результатів.

Тож що саме змінюється в сучасній дипломатії і як на неї впливає розвиток нових технологій? Як уряди та інші актори на міжнародній арені пристосовуються до нових змін, завдяки новому інструментарію долають міжнародні проблеми та з якими новими викликами стикаються?

Перш за все, в урядів та зовнішньо-політичних інституцій, розширилися канали комунікації – завдяки онлайн платформам як, до прикладу, Твіттер, Фейсбук, Снепчат, Інстаграм. Вказані соціальні мережі активно використовують дипломатичні представництва та представники зовнішньо-політичних відомств.

По друге, в той час як основи дипломатії залишаються такими ж важливими, дипломатія сама по собі стала більш публічною завдяки виникненню таких платформ комунікації. Соціальні медіа мають значний вплив на наше щоденне життя і на дипломатичну практику, і значним чином на те, як уряди комунікують із закордонною публікою. Уряди, неурядові структури та загалом учасники соціальних мереж можуть дістатися ширшої глобальної аудиторії, що призводить одночасно до можливостей і викликів.

Кожен сучасний політик чи дипломат має свої сторінки в соціальних мережах. В своєму блозі Джек Пірсон, старший менеджер цифрових комунікацій МЗС Великобританії пише, що «стрімкі темпи змін, які вплинули на соціальні медіа та цифрові

технології, означають, що багато старих правил [в комунікаціях – примітка автора] вже не є актуальними. Наші очікування щодо того, як лідери повинні себе поводити та спілкуватися, різко змінилися... В світі, де все більше і більше людей вимагають нашої уваги, ми повинні залишатися зосередженими. Велика кількість підписників (followers) або онлайн популярність не матиме сенсу, якщо ми не будемо використовувати його для підтримки наших політичних цілей» [8].

Ще одна зміна – нові актори міжнародних відносин. До класичних гравців дипломатії долучилися неурядові організації, населення, активно з'являються нові лідери думок, експерти, блогери. У своєму дослідженні про цифрову дипломатію, Ніколас Весткотт, колишній директор з питань інформації в МЗС Великобританії зазначає, що на збільшення кількості неурядових акторів вплинув не лише Інтернет, проте він значно посилив їх можливість участі в обговореннях та досягненні результату. Неурядові організації швидко пристосувалися до ефективного використання можливостей Інтернету для збільшення свого впливу у міжнародних справах. Так як комунікація та адвокація ключових питань над якими вони працюють є їх основним напрямом діяльності, вони виділяють значні ресурси для ефективного використання Інтернету. Такі організації як, до прикладу, Amnesty, Oxfam, Greenpeace, Human Rights Watch, активно представлені у веб мережі впродовж багатьох років і часто виступають в якості основного джерела інформації інтернет пошукачами [9].

Загалом, досліджуючи цифрову дипломатію варто зазначити, що у країн з'явилися нові засоби впливу у великому масштабі, а не лише на рівні елітних розмов з обраним колом людей. Натомість, цей вплив з'явився і в неурядових акторів. Сьогодні люди не лише використовують свої мобільні пристрої та соціальні мережі, щоб поділитися власними думками, але й щоб організувати опозиційні рухи. Завдяки цифровій революції недержавні актори відіграють дуже важливу роль. У відомих блогерів чи впливових осіб підписників може бути більше, ніж у сторінки представництва державного органу певної держави і чий дописи в соціальних мережах часто мають вплив на більшу аудиторію, ніж повідомлення на сторінці певної державної інституції.

Цифрові технології, такі як медіа платформи Twitter або Facebook дозволяють країнам комунікувати з іноземною публікою витрачаючи при цьому мінімальні ресурси. Завдяки соціальним медіа можна досягти ширшої аудиторії. Втім, варто враховувати до кого направлено повідомлення, адже різні соціальні платформи приваблюють і різні цільові аудиторії. Також в своїй роботі дипломати враховують популярність та демографічні показники кожної соціальної медіа-платформи, що також відрізняються залежно від країни.

Ще одна зміна в еру нових технологій – актуалізація питання кібербезпеки та боротьба з фейками. Застосування цифрових технологій нерозривно пов'язане з кібербезпекою. Значно посилити кібербезпеку певної інституції можна завдяки збільшенню «цифрової гігієни», належному тренуванню персоналу, розробці розумних процедур кібербезпеки та навчанні для забезпечення швидкого реагування, коли виникає загроза [6].

Рівень просунутості країни в цифрових технологіях та застосуванні їх переваг на практиці відрізняється у різних країн. Достатня кількість країн вже давно системно вибудовує свою комунікаційну стратегію та застосовує інноваційні здобутки в роботі використовуючи всі переваги соціальних медіа, розвивавши серйозну інфраструктуру та розробляючи довідники, як це потрібно робити.

Згідно з рейтингом Digital Diplomacy Review, найбільш активні країни щодо цифрової дипломатії у 2016 році були Британія (перше місце), Франція та США (друге та третє місце відповідно). Україна зайняла 11-ту сходинку. Рейтинг визначається за такими показниками як: присутність, актуальність, взаємодія, дипломатія 4.0 (цифрова дипломатія), адаптація контенту під цільові аудиторії. У 2017 році, згідно зі згаданим рейтингом, на першому місці опинились США, далі Британія і Франція. Україна – на 23 місці [10].

Постійне представлення країни на онлайн платформах та своєчасний контент привертають увагу підписників. Безумовно, вироблення і реалізація стратегії цифрової дипломатії, яка є ефективною, потребує часу і ресурсів, зокрема людських. І це сьогодні не лише фахівці, що працюють із соціальними медіа, але також і спеціалісти з інформаційних технологій, аналітики великих об'ємів даних та ін. В цьому питанні важливими є проактивність, інноваційний і креативний підходи. Важливо гарно знати цільову аудиторію, щоб розуміти як правильно донести певне повідомлення і розуміти його ціль, а ще бути готовим до взаємодії і діалогу.

До прикладу, МЗС Великої Британії має довідник з соціальних медіа для дипломатів, де детально вказано офіційні соціальні платформи та сторінки, через які держава комунікує зі своїми громадянами і з іноземцями, а також правила, яких представники держави повинні при цьому дотримуватися [11]. Британське МЗС заохочує всіх співробітників до використання можливостей соціальних мереж, які допомагають досягти зовнішньополітичних цілей. Twitter сторінку Міністерства веде відповідна команда з цифрових комунікацій.

Враховуючи сучасні реалії, складно переоцінити масштаб впливу нових технологій на дипломатію та виникнення нового інструментарію в її роботі. Сьогодні потрібно бути «цифровим», інноваційним і своєчасним. Провідною є і роль соціальних медіа в дипломатії. Вони дозволяють дипломатам збирати інформацію, слідкувати за подіями, визначати ключових впливових осіб. Окрім того, вони дають вихід на широкі аудиторії та можливість взаємодіяти з ними, вести діалог та легко передавати повідомлення.

На думку автора, задля поліпшення ефективності зовнішньої політики України, в Міністерстві закордонних справ необхідно створити команду з цифрових технологій: фахівців в галузі цифрових та інформаційних технологій, зокрема, експертів з комунікацій, спеціалістів з аналізу великих даних задля реалізації цифрової стратегії та застосування інноваційних підходів у роботі інституції. Окрім того, перехід та застосування цифрових технологій має бути не лише щодо соціальних мереж. Він полягає і в цілодобовій консульській підтримці громадян онлайн.

Серед важливих кроків також – і розробка цифрової стратегії та, безпосередньо, простого і доступного

довідника з використання офіційних сторінок в соціальних мережах, якому зможуть слідувати представники різних державних інституцій.

Важливо проактивно вдосконалювати навички, які потрібні будуть дипломату в майбутньому. Дипломати повинні мати достатні компетенції та знання, щоб судити про те, що вони можуть, і що вони не можуть публікувати в соціальних мережах. Доречним, на нашу думку, буде організація постійних тренінгів з цифрової дипломатії, навчання персоналу навичкам необхідним для ефективного представлення держави в соціальних мережах та моніторингу інноваційних трендів, а також розробка механізмів врегулювання кризових ситуацій (у випадку кібератак, поширень фейкової інформації та інших загроз).

Технологічний розвиток стрімко продовжує рухатись вперед і країнам та дипломатичним представництвам безпосередньо важливо розуміти, які тренди будуть виникати надалі та вміти оперативного застосувати їх в своїй практиці для як найвдалішої реалізації своєї зовнішньої політики та представлення країни в міжнародному полі. І що найважливіше – необхідно все далі знаходити шляхи як новітні технології можуть допомагати країнам консолідовано знаходити рішення складним міжнародним проблемам, застосовуючи інновації.

Список використаних джерел

1. Нетан'ягу Б. Інноваційна нація // Світ у 2018, The Economist. – С.68.
2. Відео «Визначення поняття «електронна дипломатія» за участі Алека Росса [Електронний ресурс] // HUBFORUM 2010. – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=OsMWA_nKkFo
3. Fung B. Digital Diplomacy: Why It's So Tough for Embassies to Get Social Media Right [Електронний ресурс] // The Atlantic. – Режим доступу: <https://www.theatlantic.com/international/archive/2012/10/digital-diplomacy-why-its-so-tough-for-embassies-to-get-social-media-right/263744/>
4. HANSON F. Revolution @State: The Spread of Ediplomacy [Електронний ресурс] // Lowy Institute for International Policy, March, 2012. – Режим доступу: https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2016/06/03_ediplomacy_hanson.pdf
5. Визначення поняття «електронна дипломатія» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.techopedia.com/definition/29050/ediplomacy>
6. Kurbalija J. 25 Points for Digital Diplomacy [Електронний ресурс] // Huffingtonpost, April 11, 2016. – Режим доступу: https://www.huffingtonpost.com/entry/25-points-for-digital-diplomacy_us_581c78bae4b0334571e099ec
7. Sandre A. Digital diplomacy: conversations on innovation in foreign policy. Published by Rowman&Littlefield, USA, 2015.
8. Pearson J. Diplomacy – one tweet at a time [Електронний ресурс] // 27 March 2017. – Режим доступу: <https://blogs.fc.gov.uk/jpearson/2017/03/27/diplomacy-one-tweet-at-a-time/>
9. Westcott N. Digital Diplomacy: The Impact of the Internet on International Relations [Електронний ресурс] // Oxford Internet Institute, Research Report 16, July 2008. – Режим доступу: <https://www.oii.ox.ac.uk/archive/downloads/publications/RR16.pdf>
10. Digital Diplomacy review web-site [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://digital.diplomacy.live/ranking-and-rating/>
11. Social media use guidance. Foreign and Commonwealth Office web-site [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.gov.uk/government/organisations/foreign-commonwealth-office/about/social-media-use>

References

1. Netan'jagu B. Innovacijna nacija // Svit u 2018, The Economist. – S.68.
2. Video «Vyznachenja ponjattja «elektronna dypomatija» za uchasti Aleka Rossa [Elektronnyj resurs] // HUBFORUM 2010. – Rezhym dostupu: https://www.youtube.com/watch?v=OsMWA_nKkFo

3. Fung B. Digital Diplomacy: Why It's So Tough for Embassies to Get Social Media Right [Elektronnyj resurs] // The Atlantic. – Rezhym dostupu: <https://www.theatlantic.com/international/archive/2012/10/digital-diplomacy-why-its-so-tough-for-embassies-to-get-social-media-right/263744/>

4. HANSON F. Revolution @State: The Spread of Ediplomacy [Elektronnyj resurs] // Lowy Institute for International Policy, March, 2012. – Rezhym dostupu: https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2016/06/03_ediplomacy_hanson.pdf

5. Vyznachennja ponjattja «elektronna dyplomatija» [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <https://www.techopedia.com/definition/29050/ediplomacy>

6. Kurbalija J. 25 Points for Digital Diplomacy [Elektronnyj resurs] // Huffingtonpost, April 11, 2016. – Rezhym dostupu: https://www.huffingtonpost.com/entry/25-points-for-digital-diplomacy_us_581c78bae4b0334571e099ec

7. Sandre A. Digital diplomacy: conversations on innovation in foreign policy. Published by Rowman&Litlletfield, USA, 2015.

8. Pearson J. Diplomacy – one tweet at a time [Elektronnyj resurs] // 27 March 2017. – Rezhym dostupu: <https://blogs.fco.gov.uk/jpearson/2017/03/27/diplomacy-one-tweet-at-a-time/>

9. Westcott N. Digital Diplomacy: The Impact of the Internet on International Relations [Elektronnyj resurs] // Oxford Internet Institute, Research Report 16, July 2008. – Rezhym dostupu: <https://www.oii.ox.ac.uk/archive/downloads/publications/RR16.pdf>

10. Digital Diplomacy review web-site [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://digital.diplomacy.live/ranking-and-rating/>

11. Social media use guidance. Foreign and Commonwealth Office web-site [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <https://www.gov.uk/government/organisations/foreign-commonwealth-office/about/social-media-use>

Bugar A. A., postgraduate student, National Institute for Strategic Studies (Ukraine, Kyiv), alinabugar@gmail.com

New technologies in diplomacy: influence of innovations and communications on the effective international policy and image of the country

The author analyzes changes in the modern diplomacy in the era of social networks and emergence of new digital technologies. The article discovers how technology and digitalization affect international relations and image of the states. In particular, the author analyzes digital diplomacy trend and its influence on the methods of conducting state's foreign policy and on the informational presence.

Keywords: digital diplomacy, digital and informational technologies, international relations, image of the country.

* * *

УДК 321.02:005.42:004

Василевич Ю. В.,

кандидат історичних наук, доцент кафедри політології, Миколаївський національний університет ім. В. О. Сухомлинського (Україна, Миколаїв), vasilevich.80@gmail.com

ЕЛЕКТРОННА ДЕМОКРАТІЯ ЯК ЗАСІБ ПОДОЛАННЯ КРИЗИ ДОВІРИ ДО ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ

Довіра громадян є базовим фактором легітимації влади. Однак, недоліки функціонування політичної системи України підривають стан довіри між учасниками суспільно-політичних відносин. Мета статті полягає в аналізі е-демократії як ефективного засобу подолання кризи суспільної довіри до держави і підняття рівня легітимності чинних владних інститутів. Особливу увагу надано таким її формам, як електронне урядування та електронна участь. У процесі дослідження задіяні методи аналізу і синтезу, структурно-функціональний та метод порівняльного аналізу, описовий, критичний і статистичний методи. Доведено, що політична реальність вимагає реконструкції політичних інститутів демократії, а е-демократії в цьому процесі відведено значиму роль. Оцінка стану і перспектив розвитку е-демократії в Україні дає підстави стверджувати про, по-перше, помітні досягнення телекомунікаційної інфраструктури і доступність Інтернету для широкого кола користувачів; по-друге, реальний попит на ресурси для політичної участі громадян.

Ключові слова: політична система, криза суспільної довіри, е-демократія, е-урядування, е-участь.

Сьогодні політична система України перебуває у нестабільному стані, що негативно позначається на суспільно-політичних відносинах, знижуючи рівень суспільної довіри до держави та її інститутів. Саме тому, особливого значення набуває розроблення практичних шляхів покращення взаємодії української влади з населенням. На наш суб'єктивний погляд, одним із засобів подолання вад чинної системи державного управління та підняття рівня довіри громадян до державних інститутів є електронна демократія.

Е-демократія – це базова основа інформаційного суспільства. Інтерактивність, швидкість передачі інформації, утворення мережеспільнот позитивно позначаються на розвитку та функціонуванні демократичної політичної системи [1, с. 164]. Крім того, впровадження механізмів е-демократії виводить суспільно-політичні відносини на якісно новий рівень, надаючи можливість громадянам впливати на політичний процес, тим самим наближаючись до політиків, до політичної системи вцілому.

Дослідження феномена е-демократії, її форм, а також перепон на шляху до втілення у життя на загальнотеоретичному рівні обумовлено потребою політологічної науки. У наукових колах існують різні підходи до аналізу цього явища. Розвитку е-демократії в Україні та за її межами присвячено дослідження О. Дубаса, Ю. Мазурок, А. Колодюка, В. Горбатенко, Й. Масуди, М. Хагена, С. Кліфта, І. Лопушинського, Л. Малишенка, Н. Чорної, І. Коршунової, Н. Обривкової, Л. Малишенка, К. Сичик та ін.

Зарубіжні дослідники Й. Масуда, М. Хаген, С. Кліфт, С. Лондон сходяться на тому, що в основі концепції е-демократії, перш за все, лежить можливість громадян відкрито виявляти свою політичну активність за допомогою комп'ютерних комунікацій. Е-демократія передбачає застосування новітніх інструментів обміну інформацією, засобів зв'язку держави і громадян.

Сьогодні у вітчизняній і зарубіжній науковій літературі також активно розробляється питання електронного урядування, досліджуються особливості його впровадження в практику. А. Белл, М. Бонем, М. Ватковська, Д. Дубов, В. Єганов, П. Клімушин, С. Кліфт, А. Колодій, М. Міхровська, П. Норіс, А. Серенко, В. Шверда, С. Чукут – провідні вчені, чий напрацювання присвячені теоретичним і практичним аспектам функціонування е-урядування. Ними розробляються методи та інструменти для оцінки реалізації концепції е-урядування на рівні національних держав і регіонів.

Метою даного дослідження є аналіз е-демократії як ефективного засобу подолання кризи довіри громадян України до держави і підняття рівня легітимності чинних владних інститутів. Особливу увагу надано таким її формам, як електронне урядування та електронна участь.

Відповідно до схваленої 15 травня 2013 р. Кабінетом Міністрів України Стратегії розвитку інформаційного суспільства одним із напрямків державної політики є впровадження механізмів е-демократії. Вона покликана суттєво посилити та прискорити демократичні перетворення в усіх сферах життєдіяльності суспільства, а також підняти рівень громадської ініціативи у виробленні політики.

У вересні 2017 р. уряд схвалив Концепцію розвитку е-урядування в Україні, завданнями якої є підвищення